

hitegetésben forgolódo embereket elfogna, azokat a közelebb való helység tisztjeinek által adni és megvizsgáltatván a dolog, és vétkeseknek s ámitoknak találtatván, azoknak azon királyához s hazájához mutatott hvségekért 30 forint jutalmak lészen minden személyért külön-külön minden bizonynyal.

Hogyha pedig ellenben valamely helység oly vakmerő botorságra vetelednék, hogy azon elcsábító s hódító embereket befogadván, magát azoknak hitegetések által elhódítani szenvedné, tudtára légyen, hogy azon helységnek bírója 3-ad magával hazánk törvénye szerint, élete megmaradásának minden reménységén kívül nyársba vonattatik.

E. R. M. Principatus Transilvaniae Gubernio, Cibinii die 18-a Nov. 1784.

Br. Bruckenthal Sámuel gubernator m. p. *Székely Dávid*, m. p. cancellarius.
Anton Josika, secretarius.

II. Nagy-Szeben, 1784. nov. 23.

Mü stb. (mint fennebb). Fel-éges császári és k. fejedelmünk értésére esvén, hogy némely helységekben mely ártalmas és megveszett indulatból származott felháborodása legyen az oláh parasztságnak, és ugyanezen oláh nép által minémü irtózásra méltó erőszakok és megfosztatások vitettenek eddig is végbe; valamint ezen császári és k. felség arról kglmesen rendelést tenni méltóztatott, az ilyen háborúságos személyek ellen minden kedvezés nélkül való keménységgel és gyorsasággal kellessék bánni, úgy az iránt is hasonló kegyelmes rendelést tett, hogy valaki ezen zenebonának előljáróját vagy mást, a ki ennek föbb indítójának, gyarapítójának és vezérének találtatik, elfogja és személyesen illendő helyre általjada, mind annak tudniillik, a ki az előljárót, mind pedig azoknak a kik a többi föbb indítókat fogva előadhatja 300 arany jutalmok legyen. Annak okáért a k. Gubernium ezen kglmes rendelését flgs urunknak ugyan ő felsége parancsolatjából ezen patentalis levélnek ereje mellett, mindeneknek a kiknek illik tudtára adni és közönséggessé tenni kívánta.

Költ a: Erdélyi N. Fejedelemségbeli k. Guberniumból N.-Szebenben 23-dik novemberben 1784.

Br. Bruckenthal Sámuel, gubernator m. p. *Székely Dávid* cancellarius m. p.
Veres Ádám, secretarius m. p.

III. (Kelet nélkül.)

Item aliae patentateles nro. 122. parancsoltatik, hogy senki oláhoztól drága gyöngyököt, portékákat, arany, ezüst, on, réz edényeket, selyem, len és több efféle drága köntösököt ne vásároljon, hanem az olyanok, a kik effélet árulnának mivel azon portékák ragadományok, elfogattassanak és jó őrizet alá tétessenek.

6-to. Hogy az mostani zenebona indítóí, hitegetőí s a többi elfogattatván, jure statario alias Standrek (igy!) instantanéé (igy!) ha a szükség kívánja büntetessenek törvény szerént.

Közli: VAS MIKLÓS.

Folyóiratok.

— „Magyar-román Szemle“ cz. a. egy nagybecsű folyóirat indult meg az „Ungaria“ mellékleteként. Moldován Gergely egyetemi tanár az „Ungaria“ czímű román folyóiratot négy évvel ezelőtt azzal a szándékkal alapította, hogy a magyar irodalmat és egyáltalában a magyar kulturát a román néppel meg-

ismertesse Ezen négy év alatt tekintélyes helyekről nem egyszer nyilvánult az az óhaj, hogy folyóiratában a román viszonyokról, irodalomról és egyáltalán a román kulturáról magyar nyelven is adjon közleményeket. Ez ohajtásoknak és egyúttal egy élénken érzett szükségletnek eleget téve: az „Ungaria” — legújabb számától kezdve — „Magyar-román Szemle” című mellékletet ad, melyen a román jelesebb írók munkáit, a népszellem termékeit, szokásait stb. magyar nyelven, és a magyar szellem termékeit román nyelven fogja ismertetni. Ehez képest az „Ungaria”, magyar és román szöveggel, eddigi alakjában havonként három nagy íven fog megjelenni. Az előfizetési ár egész évre 6 frt, félévre 3 frt, mely Moldován Gergely e. tanárhoz (Kolozsvár, külmonostor-utca 13.) küldendő be. Az „Ungaria” idei első száma már a „Magyar-román Szemle” melléklettel jelent meg. A magyar nyelvű melléklet gazdag tartalma a következő: Báró Bánffy Dezső. — A román nép eredete. — A románok uniólása Romával. — A román templom. — A román állam intézményeiből. — Népszokások. — Alexandri. — Alexandriából. (Költemények.) — Jó éjt. (Elbeszélés.) — A Rákóczi-induló Jassiban. — Vajda Katalin, a havasok úrnője. — A román liga alapszabályai. — A román pénzüzetek. — A román varázsköltészet. — Legendák. — Vegyesek. — Könyvészet. — Szerkesztői üzenetek. — A magyar és román nép kölcsönös megismertetésére irányuló e nagyfontosságú irodalmi vállalatot a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe és pártfogásába.

— A „Századok” januári számát Szilágyi Sándornak Salamon Ferencz felett tartott emlékbeszéde nyitja meg, melyben meleg hangon méltatja régi barátjának életét és munkásságát. Ráth György „Két kassai plébános a XVI. században” cz. alatt érdekes képét rajzolja a XVI. században Kassán lefolyt vallási forrongásoknak. Dr. Wertner Mór a Güssingiek családjáról és szerepléséről szól. A „Történeti Irodalom” több történeti munkáról közöl bírálatot.

— Az „Irodalomtörténeti Közlemények” első füzetét Széchy Károly nyitja meg a „Pray-codex ügyében” cz. értekezésével, melyben e fontos codex jelentőségét tárgyalja s a millenium alkalmából felhívja reá a figyelmet. Heinrich Gusztáv Aranyosrákosi Székely Sándor életének s kiváltképen műveinek részletes ismertetését kezdi meg. Dr. Horváth Cyrill folytatja codex-tanulmányait. Az „Adattárban” Zoványi Jenő egy XVI. századbeli magyar rituálet közöl. Czékus László Jászai Pál naplójának folytatását adja. Bárczay Oszkár a „Tudománytár” okmányait kezdi közzé tenni. „Ismertetések”, „Bírálatok”, „Vegyes Följegyzések”, „Repertorium” zárják be a tartalmas füzetet.

— A „Magyar Nyelvőr” január havi tartalmas füzetét Szarvas Gábor nyitja meg „Hazafiaskodás a tudományban” cz. alatt, kimutatván, hogy a tudomány minden ágában, de leginkább a nyelvészetben mennyire ártalmas az elfogult hazafiáság. Melich János a német vendégszók meghonosodását és használatát vizsgálja. Kiss Ignác Faludi F. nyelvét elemezi. Prikkel Marián a „kutya” előfordulását kutatja a magyar szólásokban. Molnár Gerő „Fordításaink” cz. alatt a fordításokban előforduló pongyolaságokra mutat rá. „Helyreigazítások, Magyarázatok”, „Kérdések és Feleletek” s „Népnyelvahagyományok” zárják be a füzetet.

— Az „*Egyetemes Philologiai Közlöny*“ januári számában *Némethy Géza* „*Novae emendationes in Firmicum Maternum astrologum*“ cz. czikksorozatát kezdi meg. *Dr. Lehr Vilmos* az alexandrin és a Zrinyi-sorról közöl adalékokat. *Dr. Vári Rezső* szövegjavításokat ad *Oppianushoz* (folyt.) *Mawer Mihály* érdekesen állítja össze Gyöngyösinek *Ovidiusból* vett hasonlatait. „*Hazai Irodalom*“, „*Külföldi Irodalom*“, „*Philologiai Programm-Értekezések*“, „*Vegysek*“ és „*Könyvészet*“ következnek.

— A „*Történelmi Tár*“ januárban megjelent vaskos füzeté ismét több becses adataival gazdagítja történetirodalmunkat. *Thaly Kálmán* a gr. *Klobusiczyk* zétényi levéltárában talált fontosabb okleveleket közli a XVI., XVII. és XVIII. századból. *Dr. Weiss gr. Notger* érdekes leveleit közli, melyek *Belgrádnak* 1688-ki ostromára vonatkoznak. *Áldásy Antal* folytatja a vatikáni levéltárban talált, magyar történetre vonatkozó oklevelek-regestáit. *Reizner János* a gróf *Esterházy* család pápai levéltárában őrizött csehleveleket teszi közzé. *Szilágyi Sándor* bő levéltári anyagot tár fel a *Rákóczyk* levéltárából. *Dr. Komáromy András* *Perépyi Imre* diariumát közli. Érdekesekek az I. *Rákóczy György* uradalmainak gazdasági számadásai 1642-ből. Találunk adatokat egy XVI. századbeli gyilkossági perhez, *Zsigmond király* budai építkezéseihez.

— A „*Protestáns Szemle*“ első füzetében *Farkas Lajos* az énekes könyv reformjának festészeti szempontból való szükségét fejtegeti. *Józsa Zsigmond* a héber szellem bölcséleti irányát mutatja ki. *Dr. Szlávik Mátvás* a jövő vallásáról s annak prófétáiról szól. „*Irodalmi Szemlé*“-vel végződik a magvas füzet.

— A „*Keresztény Magvető*“ november—decemberi számában *Péterfi Dénes* e lap 30 éves múltjára tekint vissza. *Gál Kelemen* egy új történetbölcséleti rendszert méltat. *Jakab Elek* a magyar és lengyel unitáriusok közti régi testvéries viszonyt illetőleg közöl adatokat. „*Keresztény Buzgóság*“, „*Az unitáriusok főtanácsi gyűlése*“, „*Dr. Grindall Reynolds és dr. Holmes Olivér Vendel emlékezete*“, „*Gyöngymoudatok*“, „*Irodalmi Értesítő*“ és a múlt évi füzetek tartalomjegyzéke zárják be a füzetet.

— A „*Protestáns Közlöny*“ néhány száma ismét érdekes egyháztörténeti adalékokat közöl. Az első számban *Kali József* 1777-ből két oklevelet tesz közzé, melyek a vallási türelmet jellemzik. A második és harmadik számban *Koncz József* a *Teleki-család* maros-vásárhelyi levéltárából kiadja a n-enyedi, fehérvári és kolozsvári collegiumok, valamint az udvarhelyi, maros- és kézdí-vásárhelyi iskolák költségvetését 1697-ből, továbbá azt a kimutatást, melyet a konzistorium 1701-ben állított ki a biblia kinyomatására *Amsterdamba* küldött pénz hovatfordításáról s az enyedi collegium pénzével való összelegyítésről; végül *Bethlen Miklós* *Telekihez* 1672-ben írt négy levelnek kivonatát közli.

— A „*Sárospataki Lapok*“ 1. és 2. számában *Zsoldos Benő* az államkormány és a protestánsok álláspontját fejtegeti a harmadik egyetem kérdésével szemben. *Búza János* középiskolai tanáregyesületeink hiányait mutatja ki. *Dezső Lajos* országos tanító-képesítő bizottságok felállítását sürgeti. Mindkét szám tárcazája *Szádeczky Sámuel* életrajzát közli.